

Megkezdődött a tavaszi szezon a Fővárosi Állat- és Növénykertben

Beszélgetés Prof. Dr. Persányi Miklóssal, az Állatkert főigazgatójával az InfoRádió Aréna című műsorában 2019. március 22-én. A műsorvezető Kocsonya Zoltán.

Mv: Köszöntöm az InfoRádió hallgatóit. A mikrofonnál Kocsonya Zoltán és köszöntöm az Aréna mai vendégét, Persányi Miklóst, a Fővárosi Állat- és Növénykert főigazgatóját. Jó napot kívánok! Köszönöm, hogy elfogadta a meghívásunkat. Állatkert és Liget tehát a következőkben a témánk, a kettő amúgy is szinte elválaszthatatlan egymástól. Megvolt a szezonnyitó a napokban a budapesti állatkertben. Mondhatjuk azt, hogy ilyenkor, tavasszal nagyobb, vagy más fordulatszámra kapcsol az állatkert?

Persányi Miklós, főigazgató, Fővárosi Állat- és Növénykert: Üdvözlök én is minden kedves hallgatót, és természetesen így van, és örülnék, hogyha őket is üdvözölhetnénk az állatkertben, hiszen érdemes kijönni amikor ugye már a virágok is kibontják a szirmaikat és elkezd minden lassanként zöldülni.

Mv: Nagyon nagy egyébként a szezonális látogatottsági különbség? Mert hát...

Persányi Miklós: Ó, igen. Hatalmas.

Mv: Mert hát azért vannak az állatkertnek olyan fedett részei, amik a téli hónapokban is viszonylag jól bejárhatók és látogathatók.

Persányi Miklós: Pontosan így van. Tehát, hogy összességében 13 ezer négyzetméter bejárható kiállítás áll rendelkezésre a legcudarabb időben is a látogatóknak. Hát nyilván a fejlesztések során ez meg fog, ez a kapacitás háromszorozódni, de az igazi szezon azért akkor van, amikor az idő szép, amikor szépen süt a nap, kellemes kint sétálgatni és azt kell mondanom, hogy a csúcs hónapokban, amelyek úgy áprilistól mondjuk úgy októberig tartanak, a látogatószám az ötszöröse, néha tízszerese annak, ami a téli hónapokban.

Mv: Az éves látogatószám az mekkora?

Persányi Miklós: Az éves látogatószám az tavaly is közel volt az egymillióhoz. Olyan kilencszázezer és egymillió közötti. Ez nagyon függ attól, hogy az utóbbi két évben az időjárás éppen milyen volt. A hőségnapok száma az, amelyikkel a legjobban összefügg a mi látogatószámunk, és hát sajnos az évtizedes tapasztalathoz képest rengeteg látogatót veszítettünk emiatt júliusban és augusztusban, amikor az emberek, hát természetes, ha közel negyven fok van, akkor inkább úgy gondolják, hogy strandra kell menni, vagy vízpartra, de hát az állatkert az nincs így annyira a kedvencek között, mint ahogy volt mondjuk tíz-húsz-harminc évvel ezelőtt, úgyhogy a klímaváltozásnak van egy ilyen fura hatása.

Mv: Mi mindennel készülnek a mostani főszezonra? Vannak szezonális újdonságok, és hát persze állatkölykök, mert azért ez egy fő látogatóvonzó csemege.

Persányi Miklós: Hogyne, már ilyenkor tavasszal ugye a szaporulatok is megjelennek, ebből is rengeteg van, de hát a legnagyobb újdonságunk azért ebben a szezonban a cápasuli, ahol hát növendék cápákkal lehet találkozni.

Mv: Ezt ha jól tudom, akkor most a Holnemvolt Park területén.

Persányi Miklós: Ez a Holnemvolt Várnak a területén van.

Mv: Holnemvolt Vár most már.

Persányi Miklós: Decemberben nyitottuk meg és hát azóta is nagyon népszerűnek bizonyult. Ez azért az országnak a második legnagyobb tengeri medencéje, ami megtekinthető. Egymillió liter tengervíz van benne és már most négy különbözőféle cápával, amely hát ugye ebbe a suliba, ebbe újabb osztályok lépnek be a következő hónapokban és ugye a következő szállítmányokkal nyolc féltre fog a cápafajoknak a száma növekedni.

Mv: Itt nevelődnek tulajdonképpen azok a cápák, akiknek majd a végleges otthona a biodóm lesz?

Persányi Miklós: Igen, pontosan így van, hiszen így el lehet kerülni azokat a bonyodalmakat, amelyeket a nagyobb testű állatoknak a szállításával járnak. Akkor ugye nagyobb a pusztulási ráta. Itt kisebb állatokat sokkal könnyebb mozgatni, de nemcsak ez a szempont, hanem az is, hogy hát ugye a cápákat is szoktatni, tanítani, tréningezni lehet. Végül is itt tanulnak illemt, ha így tetszik, hogy az őket etető, ugye ilyenkor a vízbe belemerülő búvárfelszereléssel közöttük úszó állatgondozókat is hát szeressék és tiszteljék.

Mv: Elfogadják.

Persányi Miklós: Tiszteljék, és hát ugye a kezükből egyenek csak, a lábukból ne. Tehát itten sokféle ilyen dolog...

Mv: Ez kicsit a cápák domesztikálása?

Persányi Miklós: Pontosan erről van szó, tehát az emberhez szoktatás is egy fontos szempont, és hát ebben már az elmúlt három hónap alatt óriási eredménnyel büszkélkedtek nekem a kollégák, kolléganők, hogy hát most már hagyta magát megsimogatni, és hogy milyen okosak és hasonló dolgokat hallok, és hát valóban az egy nagyon érdekes látvány, amikor a cápasuliban éppen etetési idő van. Vannak ilyen speciális, közönség számára is ilyen narrációval, tájékoztató, ismeretterjesztő szövegekkel kísért programok, amikor ugye ott a szemünk előtt ott vannak az etető állatgondozók és odagyúlik az összes hal, nemcsak a cápák, hanem, hát lassanként már ilyen ezernyi különböző rajhal, denevérhalak, de jönnek majd csattogóhalak, és aranymakrelák is vannak már itt. És hát ott mindenki nyüzsög, ja, és a nagy óriási ráját nem is említettem még.

Mv: A cápák mellett jönnek-e még új állatok ebben a szezonban? Mert erre is azért mindig izgatottan figyel a látogató közönség. Én emlékszem, hogy milyen érdeklődés övezte például annak idején a koalák érkezését. Hát sajnálatos módon azóta ők elpusztultak. Szóval, jönnek-e új állatok, állatfajok?

Persányi Miklós: Igen, dolgozunk a koaláknak az újra visszahozásán egy ausztrál partnerrel. Most az egyezségnek a kovácsolása még nem ért véget, de hát a terveink között szerepel, hogy ismét tartunk majd tasmán ördögöket. Ami viszont biztosan jön, ezek már megbeszél, letárgyalt megállapodások, a hulló fronton a kubai krokodilok költöznek majd a krokodil-házunkba. Hát ők a legritkább és egyébként az egyik legagresszívabb krokodilfajról beszélünk, de a természetvédelmi jelentősége ennek talán a legnagyobb az összes krokodilfaj között.

Mv: Ezek ilyenkor, bocsásson meg, ezek ilyenkor egyébként vásárlások? Tehát az állatkertnek van egy erre elkülönített kerete, hogy állatokat, új állatokat szerezzen be, és ez ugye gondolom egy nemzetközi együttműködést is feltételez állatkertek között.

Persányi Miklós: A leggyakoribb esetben egyszerűen kapjuk más állatkertekben a náluk már a kiállításban nem szükséges szaporulatot és mi is küldünk állatokat.

Mv: Állatokat, állatcsere.

Persányi Miklós: Tehát itt pénz nem működik, de nem is tiszta csere, hanem nemzetközi szaporítási együttműködési programok keretében tudjuk az állatokat mi is megkapni, meg másokhoz is elküldeni azokat, amelyeket fontos. Itt éppen az a cél, hogy sikerüljön egy-egy veszélyeztetett fajnak az Európában lévő állományát annak érdekében megőrizni, hogyha a természetben nagy baj történik vele, onnan kipsztlul, akkor legyenek olyan populációk, amelyeket vissza lehet telepíteni, és ennek érdekében hát Európában azért nagyjából háromszáz ilyen faj van amellyel foglalkoznak. A budapesti állatkert 77-et tart ilyen nemzetközi együttműködés keretében...

Mv: Ez a fajmegőrzési program keretében.

Persányi Miklós: A fajmegőrzés keretében, és hát ilyenkor egy-egy állatkertben egy-egy szakember az, aki koordinálja az egész kontinens szintjén ennek a munkának a lényegét, melyik állat hová menjen. A budapesti állatkertben négy állatfaj esetében végzünk ilyen koordinációs munkát a koronás galambokkal, a mandrillokkal és a szürke óriáskenguruk, annak két alfaja van, esetében a mi kollégáink vezetik ezeket a programokat.

Mv: Fajmentés vagy fajmegőrzés. Nyilván nagyon fontos minden állatkert számára, de hasonlóan fontos talán a mentett állatokról való gondoskodás, és azért is hozom ezt szóba, mert néhány hónappal ezelőtt megnyílt a látogatók előtt is az új sün ispotály. Tulajdonképpen mondhatjuk azt, hogy a mentett állatok bemutatóhelye, vagy mentőhelyéről van szó. Miért tartották fontosnak ezt, hogy a látogatók is betekinthessenek ebbe a folyamatba és ebbe az állatmentő központba? Hogy legyen egy ilyesfajta látvány mentőközpontja az állatkertnek?

Persányi Miklós: Azért tartjuk fontosnak, hogy ezt a munkát a látogatók is megismerjék, mert ez egyfajta nagyon fontos felelősség, hogy a minket körülvevő állatokra vigyázni kell.

Mv: Ez a felelős állattartás felé is egy...

Persányi Miklós: Ez az egyik ága a dolognak, és éppen ennek a sünispotálynak az emeletén van az úgynevezett Frakk-terem. Ugye Frakk a macskák réme, és ugye ő volt az a szimbolikus figura, aki hát úgy gondoljuk, hogy a kedvenc állattartást elég jól megszemélyesíti, hiszen kutyák, macskák a leggyakrabban tartott ilyen kedvenc állatok. És hogy a kedvenc állatok, legyenek papagájok vagy hüllők, vagy akváriumi halak, azokat jól kell tudni tartani, erre létrehoztunk egy állatvédelmi oktatótermet. Berendeztük kicsit úgy, mint egy ilyen kicsit retró hangulatú lakást, és át ebben vannak elhelyezve ezek a lakásban elképzelhető különböző állattartási módok. Megmutatva azt, hogy hogyan rossz. Abba nem élő állatokat teszünk, hanem plüss állatokat, és melléjük téve olyat, hogy hogyan lehetne ezeket jól tenni, és hát nagyon sok óvodás, iskolás csoport érkezik, akiknek a kollégáink itt tudnak erről beszélni. Ugye a másik kérdés az maga az állatmentő munka. Ez a hazai faunának a védett és fokozottan védett állatfajaira vonatkozik. Ugye itt a vadászható állatfajok egyedeit nyilván nem fogadjuk mi be, de azokat, amelyeknek van természetvédelmi jelentősége, azoknak a meggyógyítását, felnevelését és aztán a természetbe való visszatelepítését átvállaljuk, ha úgy tetszik az államtól, hiszen ezek a magyar állam tulajdonában lévő állategyedek, amelyek a természetben léteznek, és hát ebben azért az egy nagyon érdekes dolog, hogy egyre több ember, a lakosság, az állampolgárok érzik fontosnak ezt a felelősséget. Úgyhogy a tavalyi évben 1807 darab állatot hoztak be hozzánk. Tehát itt nem egyszerűen arról van szó...

Mv: Jellemzően milyen állatok, milyen fajták?

Persányi Miklós: Ezek 108 különböző fajhoz tartoztak. A legnagyobb számban a sünök kerülnek be, amelyek vagy valamilyen sérülésük van, mondjuk kutya megharapta, vagy egy avarégetés során kiderült, hogy ott abban éppen már elvackolódott valami süni. De hát sok egyéb elütött sünnel is találkoztunk már, amelyik azért még megmenthető volt. Ez a legnagyobb szám, a következő, a második száma, az a feketerigó, de kerülnek hozzánk gólyák is tucatszámra, fehér gólyák, olykor fekete gólya. Igazából a hazai parlagi sas állománynak úgy nagyjából az egyharmada valamilyen módon megfordult nálunk vagy mérgezés áldozatai voltak, vagy egy szárny sérülés, amint egy drótnak nekirepült, vagy esetleg meglőtték, hiszen ilyen is van.

Mv: Amiről eddig beszéltünk, az voltaképpen az állatkert jelene. Beszéljünk egy kicsit az állatkert jövőjéről, az állatkert fejlesztéséről, mert azt azért az elmúlt években is megszokhattuk, hogy az állatkertben mindig történik valami, és mindig találkozhatunk valami újdonsággal. De aki, mondjuk, a közelmúltban a Városligetben járt, hát az azért mégiscsak rácsodálkozott az ottani történésekre, először az óriásdarukra, aztán most már az óriás buboréokra az épülő Biodómra, az egykori Vidámpark helyén. Hol tartanak most ezek a beruházások?

Persányi Miklós: Az építők fázisában, amely nagyjából egy év múlva zárul le, és akkor még nagyon sok munka van hátra, hiszen akkor következik a berendezés, a növényesítés, a dekorációk kiépítése, az összes belsőépítészeti munka. Azoknak a különböző gépeknek, állattartó létesítményeknek az installálása, és, hát nem utolsósorban aztán ugye a növényzetnek a betelepítéséhez szükséges talaj behordása, az öntözőrendszer kiépítése, és, hát nyilván az ezt kezelő eszközrendszernek a beszerzése. Tehát rengeteg munka van. Még az építés után lesznek.

Mv: Ha jól láttam, akkor most kezdik a fedését, a szerkezet.

Persányi Miklós: Így van. Ami elkészült, elkészültek az alépítmények, hát ugye ez sem egy olyan egyszerű dolog, 130 ezer köbméter földet mozgattak meg, és az alaplemez, mielőtt odakerült volna, vasbeton alaplemez, 1507 cölöpöt kellett a földbe beleépíteni. Tulajdonképpen ezek vasbeton, tehát egy fúrt lyukba belerakott vasszerkezet, amelyet betonnal kitöltének, és, hát ilyen cölöposzlop alakot vesz fel. Összesen tíz kilométer hosszban állnak ott a cölöpök a terület alatt, mert ez egy olyan földtani adottságú rész, ami régen mocsaras, ingoványos területeket jelentett. A kerületén megépítették ezt a vasbetonkaréjt, amelyre feltámaszkodik egy acél tetőszerkezet, amelyen van közel ezer, ilyen szobányi, 15-20 négyzetméter nagyságú háromszögletű mező. Ezekben van 1500 körüli tartók, szerkezeti acélrúd, mindegyik nagyjából öt méter hosszú, és 539 darab egyedi szerkezeti csillagszerű csomópont. Mindegyiknek van hat ága. Ugye azért izgalmas, hogy egyedi, mert mindegyiknek más a mérete. Tehát ezt első látásra észre sem vesszük, de valójában mindegyik ilyen acélrúd más méretű, és mindegyik ilyen csillag csomópont más méretű. Ezt számítógéppel tervezték, és gyártották le, és a helyszínen állították össze. Most az a fázis következik, amikor erre felszerelik azt az teflon, vagy politetrafluoretilén anyagból álló...

Mv: Ez nem üvegborításra, ez speciális...

Persányi Miklós: ...fólia membránt, amelyik egy nagyon ellenálló anyag, viszont jobban átengedi például az ultrabolya sugárzást, ami a növények fejlődése szempontjából fontos, mint az üveg. És, hát lényegesen könnyebb ettől a szerkezet, és sokkal rugalmasabb. Úgyhogy ez a borítás most már elkezdődött, az egyik kupola az szinte teljes egészében borítva van a négy kupola közül. És lassan elkezdik a másik végéről is csinálni. Úgyhogy két oldalról szerelik fel ezeket a fólia membránokat, amihez hasonló azért Magyarországon nagyon kevés épületen van.

Mv: Szeretném, hogyha majd részletesebben is beszéljünk a Biodómról, illetve arról, hogy mi is lesz majd ott látható. De, ha megnézzük és megpróbáljuk elhelyezni a Biodómot az állatkert egészében,

akkor mondhatjuk azt, hogy itt most több részegységre bontható majd az állatkert. Mintha egyszer beszélt volna arról, hogy voltaképpen három állatkert lesz, a régi hagyományos, ez a Biodóm, és hát ott van ugye a Holnemvolt Vár, amiről már szintén érintőlegesen beszéltünk.

Persányi Miklós: Igen, így van. Ugye ebben a régi állatkertben is, persze ott is van bőven feladat, hiszen vagy hatvan épület van...

Mv: Arról most egy kicsit kevesebbet hallunk.

Persányi Miklós: ... két tucatnyi műemlékházzal, amelyeknek azért a jövőbeni sorsa is érdekes, őket sem szabad elhanyagolni. Tehát az ő rendbe tételükre, rekonstrukciójára is érdemes figyelni. És, hát a következő években is forrásokot szálni, mert, hát azért az idő bizony rágja a Kós Károly és a Neuschloss Kornél-féle épületeket, meg a Zsolnay majolikákat. És, hogyha nem akarjuk ezeket elveszíteni, ezeket fontos jó karban tartani.

Mv: Voltaképpen akkor itt egy műemléki adottságot, egy épített örökséget kell összehangolni és ötvözni az új beruházásokkal és a modern állatkerttel.

Persányi Miklós: Igen, pontosan így van. Igazából az állatkert területe a Holnemvolt Várral a látogatók számára a tavalyi évben a 10 hektárról 12 hektárra növekedett, és most már ez a bejárható terület. De, hát a jövőben ez tovább fog emelkedni ez a szám, és nagyjából egy újabb öt-hathektáros terület fog majd a Pannon Parknak az elkészültekor a látogatók rendelkezésére állni. Egyrészt ez a területnövekmény is nagyon fontos dolog. És, hát az is egy érdekes, hogy hogyan lehet ezt a műemléki karaktert, ami a régi állatkertben, a műemlék állatkertben, és a Holnemvolt Várban egyaránt jelen van. Hiszen ott is ott van a több mint száz esztendő műemlék körhinta, a környezetében az egész hangulat, a régi gazdasági udvarunk, amelyben most egy hatalmas játszóház lett a régi lakóházból. Ezek mind ilyen évszázados karaktert tükröznek. És ugye ehhez a zónához csatlakozik az egész műemléki területnek a peremén, ugye legközelebb a Hungária felüljáróhoz egy nagyon modern megjelenésű épület, ez a Biodóm, a Pannon Parknak a nagy fedett állatkerti része, a beltéri kiállításai, amelyben a közönség egy két kilométeres sétányom mehet végig, és találkozhat az érdekességekkel.

Mv: Fontos az is, hogy, személy szerint ön fontosnak tartja azt is, hogy a régi liget, vagy akár a vurstli hangulatából átörökössenek valamit? Mert, hát ugye itt van a műemlék körhinta, az azért ezt a hangulatot közvetíti, vagy viszi át.

Persányi Miklós: Igen, a legteljesebb mértékben, és éppen a Holnemvolt Vár megnyitása kapcsán sikerült a műemlék körhintát, Schäftner-féle, ő volt a hajdani építető, egy mutatványos a régi vurstliban. Sikerült, az én véleményem szerint olyan gyönyörűen rekonstruálni, hogy ilyen szép még új korában sem volt. Tehát most szinte művészi finomságúak azok a fa lovak, nem hiányzik fülük, farkuk, mint ahogy annak előtte, amelyekre ugye ezen a körhintán föl lehet kapaszkodni. A hajtószerkezetet is meg kellett újítani, mert ez sem volt igazából korszerű, és nem volt üzembiztos. És a Schäftner körhinta környékén, a Holnemvolt Várban, ott van egy kis mini vurstli, amelyben ilyen nagyon hagyományos, mutatványos játékszereknek egy egész kis halmaza van, több mit fél tucat ilyen eszközről beszélünk, törpe kerék, ugye egy óriáskerék helyett, ugye, de ez kimondottan kisgyerekeknek szóló attrakció. Van egy kis vonat, amely elvisz a tutajozó kis tavacskához, ahol át lehet egy vízen evickélni ilyen kis tutajokkal. Ott van ebben a térségben a forgó hordó, és, hát további, van a Pörtl-féle, a régi vurstliból eredő céllövölde, amelyet egy végtelenül szétesett, leromlott, rozsdás állapotban örököltünk meg, és állítottunk helyre, az is most használatba vehető, ahogyan a régi vurstliban.

Mv: És, hát ott van még a szintén műemlék hullámvasút, illetve az alatta levő Mesecsónak. Ezeknek mi lesz a sorsuk? Ugye, ha jól tudom, akkor a hullámvasút is azért felújításra szorul, az is száz éves.

Persányi Miklós: Valóban, mire megnyitjuk, majdnem száz éves lesz, amire újra megnyitjuk. Hát, most éppen a Biodóm, a Pannon Park építése miatt nem lehet a közelébe jutni, hiszen...

Mv: Ez majd a Pannon Park része lesz egyébként?

Persányi Miklós: Igen. Tehát a Pannon Parkban a Biodóm a hullámvasút elé áll, részben, és, hát a hullámvasutat nem egyszerűen csak rekonstruálni szeretnénk, hogy ugye ne dőljön össze, és működjön ugyanúgy, mint annak előtte, mert a korábbi működéssel azért voltak gondjaink. Mert nekünk van egy két éves tapasztalatunk abban, hogy hogy működik a hullámvasút. És, hát abban a két évben a főszezon, ami, mondjuk, négy-öt hónapra volt tehető, ennek az üzemidejének a felében állt, mert a régi felvonószerkezet, ami egy acél drótkötélhajtás volt, az mindig felmondta a szolgálatot, és állni kellett, amíg az új drótkötelet megfonták a szakértők. Aztán volt olyan eset, amikor ugye elindult a hullámvasút a fékező nélkül, és, hát ugye ez a legősibb típus, ahol minden szerelvényben egy fékező ül, akinek az a feladata, hogy a beült emberek súlyát nagyjából megbecsülve, a lendületet próbálja szabályozni, mert egy gravitációs módon működő hullámvasút, aminél csak a legmagasabb pontra az elején felhúzott szerelvény utána végig megy lefelé. Ugye kisiklani ugyan nem tud még a legrosszabb forgatókönyv esetén se, de, ha elmegy fékező nélkül a szerelvény, és megáll valahol, akkor ugye...

Mv: Itt ebben egyébként terveznek változást, vagy lesz gépészetileg is, teljesen más lesz a hullámvasút?

Persányi Miklós: Igen, ennek a modernizációját is most én fontosnak gondolom, és hát azért az lenne a cél, hogy valamikor, amikor a Pannon Park elkészül, akkorra ez a hullámvasút is működőképes legyen.

Mv: Mondjunk azért egy hozzávetőleges dátumot, mert az még nem hangzott el, és gondolom, ez nagyon sokakat érdekel. Nem csak a hullámvasútra, hanem a Pannon Parkra.

Persányi Miklós: Ugye itt még azért az építési munkáknak nagyon sok eleme van hátra, utána a berendezési munkáknak is, és egy próbaüzem is következik, amiben sok a bizonytalanság, rengeteg élő rendszert kell egymással összehangolni, és nemcsak egymással, hanem azokkal a gépészeti rendszerekkel is. De én azt gondolom, hogy nagyjából két év az, amikor...

Mv: Tehát mondhatjuk, hogy 2021?

Persányi Miklós: Igen, 2021-ben, ugye eredetileg a 2020 végét tűztük ki, de, hogy ez pontosan '21 elején, vagy hanyadik hónapjában fog megállni, azt most még nehéz megmondani. Én mindenképp ezt a 2021-21 telének, fordulójának az időpontját szorgalmazom. Aztán meglátjuk, hogy az élet mit hoz.

Mv: Persányi Miklós, a Fővárosi Állat- és Növénykert főigazgatója a vendégünk itt az Arénában. Hírösszefoglaló következik, utána itt folytatjuk majd a beszélgetést.

* * *

Mv: A hírek után máris folytatódik az Aréna, és folytatjuk is a beszélgetést Persányi Miklóssal, a Fővárosi Állat- és Növénykert főigazgatójával. És a Pannon Park biodóm beruházásról beszélgettünk, ennek a műszaki vetületéről, de azért nagyon érdekes az is, hogy mit látnak majd ott bent az odalátogatók. Ugye, ha én jól olvastam, akkor ez a Kárpát-medence ősi élővilágát, növényvilágát fogja bemutatni, ráadásul több millió éves távlatban.

Persányi Miklós: Igen, pontosan így van. Nyilván nem azokat az állatokat, amelyek tízmillió évvel ezelőtt itt éltek, és mondjuk ötmillió évvel ezelőtt kihaltak. Abban az időben, ahol most Budapest van, tenger hullámzott, és a hegyeken, tehát a Pilis, a Börzsöny térségében pedig vagy szigetek, vagy pedig már az akkori őseurópai kontinensnek egy része volt, és az a tenger, amelyet Pannon-tengernek hívtak, ez összeköttetésben volt hol a Földközi-tengernek a mai Adria felé eső vidékével, vagy pedig a Fekete-tenger felé volt nyitott. Mindenképp egy idő után elzáródott, és hát fokozatosan kiédesedett. Úgyhogy ennek a hajdani izgalmas állatvilágnak és növényvilágnak a visszaidézése azzal az elképzeléssel, hogyha nem változott volna meg a klíma, meg nem mozogtak volna itten a földlemezek, akkor vajon hova fejlődött volna az élet itt a mai budapesti térségben? De igazából ez egészen egyszerűen egy Afrika, Eurázsia, tehát az óvilági, zoológiailag óviláginak tekintett élővilág képviselőit tudja bemutatni. Az, hogy van ez a kerettörténet, ez egy mellékes szál, de a bemutatóban hát korábbi közvélemény-kutatásban azt is megvizsgáltuk, hogy vajon melyek azok az állatfajok, amelyek a közönségnek a legkedvesebbek, amelyek például régebben voltak a gyűjteményünkben, de helyhiány miatt meg kellett tőlük válni.

Mv: Melyek ezek?

Persányi Miklós: Hát például a csimpánzfélék voltak ilyenek, amelyeket nagyon szeretett a közönség, de a mi emberszabású házunkban, amelybe a '80-as évek végén négyféle emberszabású fajt költöztettek be, abban hát egy évtizeddel később már csak kettőt tudtunk megtartani, a gorillákat és az orangutánokat, amelyek valóban tényleg nagyon érdekes látványt mutatnak. Ugye mind a két családban cseperednek gyerekek. Tehát, hogyha az állatkölykökben gondolkodunk, hát ugyan nem idén születtek, de hát ezek azért még a gyerekkorukat élik, és nagyon izgalmas, amikor ők ott játszadoznak. Tehát a Pannon Parkba a csimpánzfélék is visszaköltöznek, de nem a régen Budapesten megismert csimpánzok, hanem egy külön faj, a törpe csimpánz, amely az emberhez mindenféle tekintetben a legközelebb álló élőlény a Földön a bonobók. Ők az egyik nagy izgalmas érdekesség ebben a létesítményben. A legbonyolultabb a tartásuk, egyébként szinte az összes főemlős faj között. A másik fontos ilyen állatcsoport a Pannon Parkban, ha úgy tetszik, ilyen vezér vagy zászlóshajó faj, az elefántok lesznek, akik ugye a régi elefántházban azért egy száz évvel ezelőtti elképzelések szerinti istállórendszerben éltek, és bizony ez a közönségnek...

Mv: Nem volt elegendő tér a számukra, szűkös volt?

Persányi Miklós: Bizony egy-egy ilyen istálló olyan harminc-negyven négyzetméter alapterületű. Hát azért ezek igen masszív, testes állatok. Az új istállózásuk az minden modern követelménynek megfelel, és olyan belső hatalmas kifutók csatlakoznak az elkülönítő istállók mellé, amelyek körülbelül akkorák bent a biodómban, mint amelyeket korábban kint a külső kifutójukban kaptak.

Mv: Ennek kapcsán éppen az járt a fejemben, hogy a tervezés szakaszában, vagy még korábban, amikor egyáltalán felvetődött a biodóm ötlete, akkor mi volt a szándék? Megnövelni az állatok életterét, jobb körülményeket, komfortosabb elhelyezést biztosítani a számukra, vagy egy különleges attrakciót létrehozni, ami növeli Budapest és a Városliget kulturális és turisztikai vonzerejét. Vagy mondjuk a kettő együtt?

Persányi Miklós: Mindkettő, de még ennél több is, hiszen van egy harmadik elem, hogy adjunk egy olyan közösségi teret a főváros közönségének, amely 12 hónapos használatra alkalmas. Hiszen a...

Mv: Tehát a szezonalitást egy kicsit kiiktassuk, amivel kezdtük a beszélgetést.

Persányi Miklós: Pontosán, így van. Hát ez lehetővé teszi, hogy a téli hónapokban ne a megszokott húszezer körüli látogatószámmal kalkuláljunk, hanem hát azért ott is nyugodtan lehet arra számítani, hogy akár százezer látogató is megfordulhat az állatkertben ezekben a hónapokban. Ugye itt emögött

semmiféle üzleti megfontolás nem áll, hiszen az állatkert egy közintézmény, egy költségvetési intézménye a fővárosnak, amely hát minél több közszolgálatot szeretne ellátni. Oktatási, természetvédelmi feladatok.

Mv: De azért gondolom, hogy a jegybevétel se mellékes, különösen úgy, hogy azt olvastam, hogy az állatkert a működési költségeinek a négyötödét ezekből a jegybevételekből fedezi.

Persányi Miklós: Hát volt olyan idő, amikor a négyötödét, most a kétharmadánál vagyunk.

Mv: Az is szép szám.

Persányi Miklós: Ami még mindig meglehetősen szép szám. Ugye általában a költségvetési intézmények, kulturális intézmények esetében, legyenek múzeumok, színházak, hasonlóak, azért itt fordított arányokról beszélünk. Tehát, és az állatkert is nagyjából azon az arányon működött mondjuk 20-25 évvel ezelőtt, ezt sikerült megfordítanunk. És hát nyilván ez a jelentős arányú saját bevétel ez nagyon sok mindenhez kell, hiszen azért a költségek azért permanens, állandóan növekszenek, az élelmiszer, az állatok takarmánya. Ugye itt azért közel ötszázféle takarmányról beszélünk, ennek az ára is növekszik. A közműköltségek, az energiaárak és a különböző szolgáltatások, a munkaerő díjak, ezek mind-mind emelkednek. Ahhoz, hogy ellensúlyozni tudjuk ezeket, kényelmesebb lenne, jobban örülnék neki, hogyha ezt megkapnánk, ugye fenntartói támogatásként ezeket a költségnövekményeket, de hát ha nem, akkor mi magunk kényszerülünk utánamenni. És nagyon fontos ezért az állatkertnek, hogy sikerül-e a saját bevételeit megfelelő arányban szinten tartani. De hát nyilván itt az a szerencsés, hogyha sikerül annyi bevételt majd gyűjtenünk, amennyiért a működtetést meg tudjuk majd finanszírozni.

Mv: Visszatérve még a Pannon Parkra és a biodómra. Azért voltak, sőt talán mondhatjuk azt, hogy vannak is kritikus hangok a beruházással kapcsolatosan, például az építmény nagyságával, magasságával összefüggésben. Ugye, ha jól tudom, akkor a legmagasabb pontján, de ez csak egy pont a biodómnál, 36 méter. Tehát voltak olyan kritikus megjegyzések is, hogy látványában ez az épület, elég nagy épületről van szó, úgymond agyonnyomja a ligeti környezetet.

Persányi Miklós: Az egyik ilyen mondás az az volt, hogy a Hősök terén levő millenniumi emlékmű fölé fog tornyosulni, és hát ez milyen rettenetes lesz. Hát én megnéztem minden pontról, lefényképeztem. Egyszerűen a fák koronaszintje alatt van, még akkor is, ha nincs a fákon levél, a biodóm, és éppen a kontúrját is alig-alig lehet érzékelni.

Mv: Ez a 35-36 méter ugye az állatkert nagy sziklájának a magassága.

Persányi Miklós: Pontosan erről van szó. Tehát én nem tudom, hogy eddig hány ember gondolta, hogy a nagy szikla agyonnyomja a ligetet, de hogy a nagy szikla 34 méteres magasságával nem nyomja agyon. A nagy sziklától közel egy kilométernyi távolságban egészen a Hungária felüljárónál állva, hogyan nyomhatná a biodómnak a legmagasabb kupolája agyon ezt. Látványában egyedül az Állatkerti körúton jelenik meg a Városligetből nézve, és a Hermina úton, ahogy közeledünk, de nagyjából azt lehet látni, amit eddig. Régebben egy óriáskerék állt ott, most pedig a biodómnak az egyik kupolája van a Hermina útnak a tengelyében. Tehát igazából korábban lehetett sok mindent mondani, de most nem kell mondani semmit. Oda kell menni és ki kell nyitni a szemünket, és látjuk, hogy ezek mind hazugságok voltak. **Mv:** Nagy beruházásról és nyilván nagy költségvetésről van szó. Ráadásul, ahogy olvastam, időközben folyamatosan emelkedő költségekről és költségvetésről. Bár azt tudjuk, hogy az építőiparban hát valóságos árrobbanás volt az elmúlt néhány évben. Hogyha visszaidézzük, akkor ugye az induló összeg az olyan 20-21 milliárd volt.

Persányi Miklós: 25.

Mv: 25? 25 milliárd volt a beruházásra vonatkozóan. És ha én jól olvastam, akkor most azért már negyvenmilliárd fölött járunk, ugye?

Persányi Miklós: 43 milliárd körül van a jóváhagyott keret, és úgy néz ki, ugye van egy építési szerződésünk, ami a munkáknak a jelentős részét elvégzi. Ez a leszerződött összeg keretein belül is tud maradni. Nyilván, mint minden építkezésnél, vannak menet közben olyan változások, módosítások, amelyek az eredeti megállapodásban nem voltak benne. Ezek a változások nyilván jelentenek többletköltségeket, amiket részben lehet a tartalék keretből fedezni, részben pedig nem. De jelenleg még ugye a leszerződött építési megállapodás az 32,7 milliárdos összeget képvisel. A fennmaradó összegből pedig a mérnök munkákat, a különböző projektkezelési feladatokat kell kifizetni, de ezentúl ott van az egész berendezés. Ott van az állatbeszerzés, növénybeszerzés, és hát néhány ponton azért látjuk, hogy kezdünk megszorulni. Például a növénybeszerzésnél, amely döntően külföldről történik. Tehát erre nincs igazából nagy ráhatásunk. Jelentős részben Hollandiából, kisebb részben Olaszországból lehet azokat az egzotikus vagy pedig mediterrán növényeket beszerezni, amelyekkel betelepítjük a biodómot. És hogyha darabra esetleg meglegyen, nem azt akarjuk, hogy a betelepítendő pálmák azok a térdünkig érjenek csak, hanem valóban valamiféle faszerű megjelenésük legyen, akkor figyelembe kell vennünk, hogy ezeknek az árai hogyan változtak az elmúlt pár esztendőben. És sajnos ezek emelkedtek. Tehát, hogyha ezek mondjuk nem annyiba kerülnek, hanem másfélszer vagy kétszer annyiba, és most még nem is említem egyes cápafajoknak a beszerzési árait, amik szintén elmozdultak, de azért számolunk azzal, hogy...

Mv: Árulja el, mennyibe kerül egy zebracápa mondjuk?

Persányi Miklós: Hát attól függ, hogy mekkora. Nagyon különbözőek a számok. Azért milliós tételekről beszélünk, és hát persze nem mindegy, hogy egy van tíz. Tehát itt megint a méretek, és ezért is fontos, hogy a cápasuli az már létezik, és abban elkezdünk cápapéldányokat növeszteni, tulajdonképpen a majdani Pannon Park számára, mert szinte exponenciálisan nő a mérettel az ár.

Mv: Hát ez, amiről beszéltünk, még a jövő vagy hát a közeljövő, de térjünk még vissza az állatkerti szezonra, mert ott nem említettük, hogy végül is milyen állatkölykökkel találkozhatnak majd a látogatók, hiszen ez mindig egy szenzáció szokott lenni az állatkertet felkeresők esetében.

Persányi Miklós: Hát ugye azért az előző évekről cseperedő kicsik is ott vannak, már az orangutánokat, ők ketten vannak, mind a ketten 2014-es születésű orangután gyerekek, AnnaHanna és Lone. De ott van Indigó, aki 2017-ben született, a gorilla kisfiunk, ott van Arun, a kiselefánt 2017 végéről, vagy Flódni, a sörényes hangyász, most már azért közel van a kifejlett mérethez, 2018-ból. Az egyik legnagyobb zoológiai szenzáció, még akkor is, ha a közönség ennyire nem figyel rá, az a majom kölyök, aki a tavalyi év végén, decemberben született, Virág-Dorina, egy aranyhasú mangábe. De óriáskenguru is cseperedik még tavalyról, mint ahogy a jácintkék arák és a vörös fülű arák is szaporulattal bírtak tavaly. A legnagyobb érdekesség az volt, hogy 25 flamingó nevelkedett fel a rózsás flamingó csapatunkban, ez most Európa egyik legnagyobb rózsás flamingó csapata és négy pelikán is, amely szintén Európa egyik legnagyobb állatkerti pelikán állománya. Az idén születettek vagy az idén először láthatók közül, mert ugye az erszényeseknél az egy több hónapos folyamat, mire kibukkannak az erszényből. De a közönség nem láthatta még az újabb vombatkölykünket, láthatja már a három Bennett-kenguru kicsit az erszényből kikandikálni, és most már egyre inkább eljön az az idő, amikor ki is ugrálnak és vész esetén ugye vissza. De van kölyök a rókakuzuknál, szintén egy erszényes, és a kuzkuzoknál. Az a sokféle erszényes emlegetése azért mutatja, hogy a budapesti állatkertnek az ausztrál állatvilágot bemutató gyűjteménye Európában az egyik leggazdagabb. És hát ahogy erről megemlékeztünk, dolgozunk ismét azon, hogy a koalák és az erszényes ördögök visszatérhessenek. Az új állatfajok, amelyek szintén ebben a szezonban láthatók először, között az egyik legérdekesebb a pudu, ez egy törpeszarvas faj, a déli törpeszarvas, amely egy Dél-Amerikában

honos szarvasfaj, ők a sörényes hangyászokkal a pampa kifutót osztják meg. De új faj a mishmi takin, ez egy óriási kecskeféleség igazából, szinte ilyen, mint mondjunk, ilyen szarvasmarha méretű kecskére kell gondolni, amely fajból a Teó nevű négyéves hím az év végén érkezett tavaly és az idei őszőn érkezik hozzá majd két lány. Említettük a kubai krokodilokat, akik szintén új fajként kerülnek, soha nem volt Magyarországon ilyen állat. A szaporulatok között viszont az ázsiai vadkutya kölykök, ugye a vörös farkasok azok, akik a legjátékosabb csapatot fogják alkotni, heten voltak két alomban. De van a pelikánoknál három fiókánk már, akik már ugye cseperednek és jól vannak. Az újdonságok közé tartoznak a Hol nem volt várba telepítendő újabb állatféleségek, törpemalacokkal folytatjuk a sort, ők már be is költöznek a napokban. És hát a libáknak is egy állandó helyet létesítünk, hogy ne csak a Márton-napi libabulira jöjjenek, hanem úgy egyébként is meg lehessen a Lúdas Matyi mese főszereplőivel ismerkedni.

Mv: És akkor nézzük meg a fontosabb programokat, amik szintén a most indult szezonhoz kapcsolódnak.

Persányi Miklós: Hát a sokféle hagyományos rendezvényünket idén is megtartjuk, mint amilyen volt februárban a Mackófesztivál, az áprilisban, a föld napja környékén a Földfesztivál és októberben az Állatszeretet Fesztivál. De egy csomó újdonság is van, éppen tegnap volt a Bach mindenkinek fesztivál keretében egy állatkerti Bach-koncert is a Varázshegy nevű bemutatóknak a csillagterében. Májusban aztán ugye vannak újdonságok, amelyet még soha eddig nem szerveztünk, úgyhogy nekünk is, ha úgy tetszik, kísérleti rendezvények ezek, a Kürtős kalács vigalom és a Bábok éjszakája lesz májusban. Júniusban a tavaly nagyon sikeresnek bizonyult Rózsáünnep, és ekkor megrendezzük a Tűz Éjszakáját is, ami szintén egy még nekem is kicsit rejtélyes, hogy fog sikerülni vajon program. Júliusban pedig a Mesék Éjszakája lesz, és akkor júliusban elindul a Zenés állatkerti estéknek most már...

Mv: Ennek már hagyománya van.

Persányi Miklós: Évtizednél régebbi hagyománya van, nagyon sok új szereplővel és hát számos régi, ha úgy tetszik, már ideszokott fellépővel. Az Állatkertek Éjszakája szokás szerint augusztus utolsó péntekén, aztán szeptemberben lesz a Gombóc Artúr Fesztivál. Talán nem nehéz kitalálni, hogy ez a csokoládéről fog szólni, egy olyan hétvége, amikor minden majd csokoládé lesz. Októberben a tavalyi nagyon sikeres tapasztalatok alapján a Mesekönyv Hetet újra megrendezzük a Hol nem volt várban. Aztán lesz állatkerti halloween, és akkor végül a Márton-napi libabuli zárja itt a sorozatot. És ami még érdekes, ugye hogyha nem csak ezekre a kiemelt napokra gondolunk, hogyha valaki a szezonban április közepétől jön az állatkertbe, egy megújult úgynevezett Légy Ott! programsorozat várja. Ugye a Légy Ott! azoknak a programoknak a rendszere, amikor meghatározott időben, ha a látogató odamegy egy megadott pontra, akkor ott valami különleges dolog történik. A legérdekesebb pillanatai az állatgondozók és az állatok találkozásának és hozzá egy kis ismeretterjesztő előadást is kap. Ezek állatréningek, állatetések, érdekes bemutatók, találkozás az állatgondozókkal, ilyen 10-15 perces kis eseménye sorozatáról beszélünk, amiből egy napon akár másfél tucatnyi is van. Tehát minden félórán két-három ilyen programból lehet válogatni. És most idén úgy szerveztük őket, hogy három különböző útvonalon szinte programról programra haladva lehet ezeken részt venni. És nyilván ott lesznek a tapizóasztalok, hogy ott ugyancsak beszélgetni lehet zoológus, biológus szakértőkkel azokról a furcsaságokról, amelyeket meg is érinthet a látogató.

Mv: A beszélgetés végén az állatkerten túl tekintsünk egy kicsit ki a ligetre, tényleg csak néhány percünk maradt. Annál is inkább, mert ugye jó ideig volt a Liget Budapest Projekt zöldfelületi fejlesztéseiért felelős miniszteri biztos. Ha a zöldfelületet nézzük, ugye itt az elmúlt időszakban folyamatosan viták keresztüztében állt a Városliget, illetve a Liget projekt, hogy hány fát vágnak ki, mennyivel csökken vagy mennyivel változik a zöld felület. Tehát néhány elszánt ligetvédő sátra még ott áll a Városligetben, de mintha csendesedett volna ez a vita. Ön hogy látja?

Persányi Miklós: Én is ezt látom, hogy mintha maga a vita kezdene kifáradni. Nem azért, mintha a legintenzívebben ellenző személyek is feladták volna és nyilván folynak itt még utóvéd harcok, de azért talán sokkal kevésbé áll az érdeklődésnek a középpontjában.

Mv: Egyébként hogy látja, hogy ez egyfajta értelmezési vita volt vagy értelmezési ellentét volt, hogy voltaképpen mi is a Városliget funkciója, hogy milyennek kell lennie egy ligetnek, hogy pusztán park, sok-sok zöld, ahol nyári délutánokon az ember leterítheti a plédjét és kifeküdhethet a fűbe. Vagy szórakozást, kulturális élményt és programokat is kínáló park a zöldfelületek mellett.

Persányi Miklós: Pontosan erről szólt a vitának a lényege. Arról, hogy vajon ez egy csak a közeli környezetben lakók számára rendelkezésre álló pihenőhely-e, vagy pedig egy nagyon összetett küldetést betöltő, ha úgy tetszik országos jelentőségű közösségi tér, ahova sokféle kulturális akció és attrakció együttesen...

Mv: Nyilván az utóbbi látszik megvalósulni, az utóbbi funkció.

Persányi Miklós: Ezek részben értékrendi viták, részben pedig koncepcionális viták. És én azt vélem, hogy minden nagy fejlesztésnél lehetnek különböző vélemények, a fejlesztéseknek lehetnek hívei és lehetnek ellenfelei, de a nap végén valaki, aki a döntésre hivatott, döntést fog hozni arról, hogy most akkor melyik változat az, ami az ő számára melyik megközelítésmód az, amelyik leginkább elfogadható.

Mv: Ugye azt mondtuk, hogy érzékelhetően elcsendesedtek a liget vagy a liget projekt körüli viták, de azért most is az ellenzéki pártok egyik lehetséges főpolgármester-jelöltje a liget projekt leállításával kampányol. Nem tart attól, hogy politikai vitáink, hát szerencsétlen építészeti mementőjaként mondjuk ott árválkodik majd egy félbe hagyott biodóm?

Persányi Miklós: Ha már a főpolgármester-jelölről beszéltünk, ugye Karácsony Gergőre tetszett gondolni, ő a biodóm programot kifejezetten támogatja és ezt...

Mv: Tehát akkor biodóm lesz, akármi lesz a kimenetele az önkormányzati választásoknak.

Persányi Miklós: Hát én azt vélem, hogy biodóm lesz, hát most már azért egy olyan készültségi szinten vagyunk, amikor hát ezt a projektet azért nehéz lenne másként elképzelni, mint biodómot. Az épület minden bizonnyal lesz, valószínűleg bármilyen polgármester van Budapesten, vagy főpolgármester, és hát ez nemcsak a Tarlós főpolgármester urat jelenti, aki jóváhagyta ennek a programnak az elindítását, és hát nemcsak Karácsony Gergelyt, aki ugye főpolgármester-jelöltként is támogatja a megvalósítását. Hanem mindenféle észszerűség szempontjából én úgy gondolom, hogy ez egy nagyon jó projekt, amely nagyon hasznos a városnak. Azok a küldetések, amiket ön említett, hogy lényegesen jobb állatjóléti feltételeket lehet teremteni, meg lehet tartani ikonikus állatfajokat Budapesten, a turisztikai vonzerő olyan erős lesz ebben a létesítményben, hogy ugye a budapesti állatkert, amely most is az ország legtöbb látogatót fogadó kulturális turisztikai látnivalója, ez még tovább fog erősödni. És ez már egy olyan pontot is elér, amely hozzájárul a főváros nemzetközi népszerűségének a növekedéséhez is. Mint ahogy az a remény, hogy hát a liget projektnek a többi eleme is ezt a funkciót tölti majd be.

Mv: Köszönöm a beszélgetést. Az elmúlt órában Persányi Miklós, a Fővárosi Állat- és Növénykert főigazgatója volt a vendégünk itt az Arénában. A műsor elkészítésében Szabó Gergő közreműködött. Köszönöm, hogy itt volt nálunk.

Persányi Miklós: Köszönöm a figyelmüket.